

UPYNOS LIAUDIES AMATŲ MUZIEJUS

Autorės nuotraukose –
Upynos liaudies amatų
muziejaus ekspozicijos
fragmentai

DANUTĖ MUKIENĖ

Upynos liaudies amatų muziejus – vienas iš unikaliausių Lietuvoje. Jo rinkinio pagrindą sudaro Upynos ir jos apylinkių liaudies etnografijos eksponatai. Muziejuje, kurio ekspozicija įrengta Upynos Švč. Mergelės Marijos bažnyčiai priklausančiame svirne ir greta esančiame sandėlyje, iš viso jau sukaupta daugiau negu 3 tūkstančiai eksponatų.

Svirno pirmajame aukšte rengiamos kilnojamos parodos.

Pristatydamas muziejų čia atvykstantiems lankytojams, jo įkūrėjas, garsus Upynos kraštotyrininkas, tautodailininkas Klemensas Lovčikas, pirmiausia pakviečia pakilti į svirno antrąjį aukštą,

kur eksponuojami Upynos krašto valstiečių gyvenime seniau naudoti buities apyvokos reikmenys, archeologiniai radiniai. Visa ši ekspozicijos dalis simboliškai suskirstyta į vyrų ir moterų pusę ir dar pagal atskiras veiklos sritis. Visa, kas skirta audimui, sudėta vienoje patalpos dalyje, vaikų auginimui – kitoje ir t. t. Atitinkamai taip pat ir su vyrų darbais. Atskirai eksponuojami įvairių rūšių botagai, lazdos, keramikos dirbiniai, rakandai, skirti duonai kepti, val-

Muziejaus įkūrėjas Klemensas Lovčikas prie savo surinktų unikalių eksponatų. Dešinėje ir apačioje – muziejaus ekspozicijos fragmentai

giui virti, žemės ūkio įrankiai ir padargai (pastarieji kaupiami sandėlio patalpoje). Krašto etnografiniai eksponatai užima ir dalį ekspozicinio ploto, esančio ir svirno pirmajame aukšte. Tarp jų nemažai tokių, kurie Lietuvoje unikalūs, t. y. jų yra išlikę tik po vieną antrą. Tarp tokių – ir iš paukščio plunksnų susukti lizdeliai. Seniau šiame krašte tokius lizdelius, paslėpusios juos vestuvių proga įteikiamose dovanose, savo marčioms dovanodavo anytos – lizdelių būdavę tiek, kiek anytos marčiai linkėdavusios susilaukti vaikelių. Ši sena tradicija ne tik Upynos krašte, bet ir visoje Lietuvoje jau išnykusi, tad, pasak muziejaus įkūrėjo, ilgamečio jo globėjo K. Lovčiko, buvę gana sunku išsiaiškinti šio j muziejų atkeliavusio eksponato paskirtį. Tokių eksponatų muziejuje nemažai; kuo senesnis, archaiškesnis, retesnis, tuo jis vertingesnis. Jais labiausiai Klemensas ir didžiuojasi.

Muziejuje sukaupta nemažai ir archeologinių radinių.

Išorinėje svirno pusėje ant sienų sukabintos tradicinės šio krašto kryžių metalinės viršūnės, kopolytėlės, kopolytulpiai.

Muziejus visuomeninis. Jei čia atvyksi iš anksto apie tai neprašęs telefonu, duris gali rasti ir užrakintas. Kad taip neatsitiktų, iš anksto reikėtų paskambinti telefonu (8 ~ 449) 46 798.

